

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕННЯ АДВОКАТУРИ І ПРАВА

Адвокатська,
економічна і громадсько-
політична діяльність
Степана Федака
(1861–1937)

Степан Іванович Федак (1861–1937) – український адвокат, громадський діяч, засновник і керівник національних економічних і гуманітарних організацій. Засновник і перший голова Союзу українських адвокатів у Львові.

Висвітлення його життєвого шляху та діяльності дає змогу ґрунтовніше дослідити тогочасне суспільно-політичне, економічне і культурно-освітнє життя українців Галичини.

Становлення особистості та формування світогляду Степана Федака

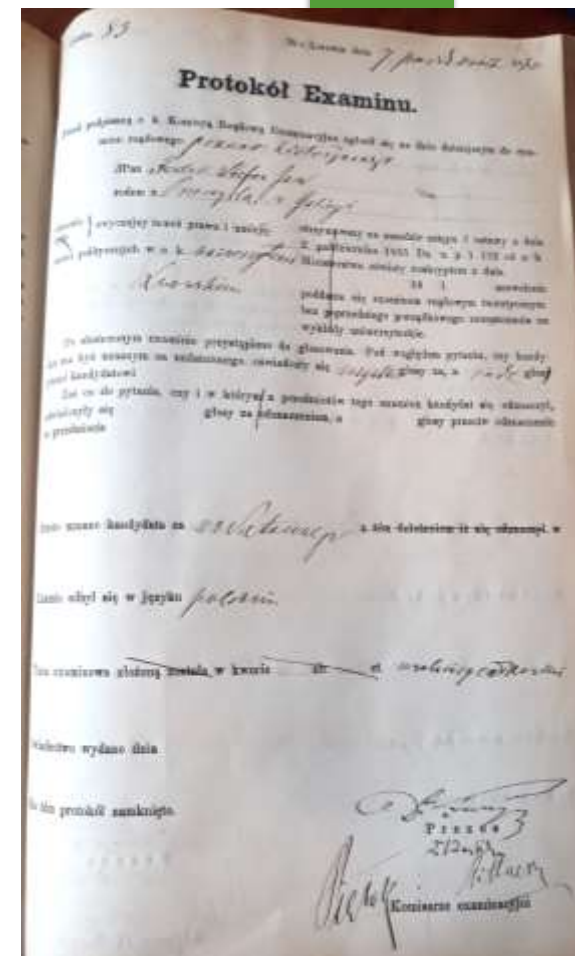
- ▶ Уродженець Перемишля, дитячі роки провів у містечку Яворів. Родинне оточення і смерть батька у 1871 р. позначилися на житті юнака. Від 1874 р. життєвий шлях Степана був пов'язаний зі Львовом.
- ▶ На формування його особистості вплинула ґрунтовна освіта: початкову здобув у Яворові, з 1870 р. навчався в гімназії Перемишля, а з осені 1874 р. здобував освіту в львівських Академічній гімназії та бурсі Ставропігійського інституту.
- ▶ У 1878–1882 рр. навчався на юридичному факультеті Львівського університету. Долучився до роботи студентських об'єднань, зокрема «Кружка правників».
- ▶ Значну роль у формуванні світогляду і політичних поглядів відіграло тогочасне соціокультурне середовище Львова.

Вдалося виявити записи про освіту

Фрагмент звіту дирекції гімназії за 1877–1878 рр., прізвище Степана Федака в переліку випускників, які закінчили заклад з відзнакою

Протокол складання ним державного екзамену

Запис із каталогу студентів за осінній семестр 1880 р. про предмети, які він вивчав

№	Imię i nazwisko	Przedmiot	Nota	Przebieg choroby
1	Sudan	Matematyka	6	
2		Historia	5	
3		Fizyka	6	
4		Chemia	7	
5		Geografia	5	
6		Wiedza ogólna	7	
7		Wiedza ogólna	7	
8		Wiedza ogólna	7	
9		Wiedza ogólna	7	
10		Wiedza ogólna	7	

Адвокатська практика Степана Федака

З **жовтня 1885 р.** після здобуття права виступати захисником у кримінальних справах розпочалася, власне, його громадська діяльність.

На початку 1890 р. відкрив у Львові власну адвокатську канцелярію.

У її функціонуванні виділено два періоди:

- ▶ **1890–1910 рр.**, від відкриття до обрання діяча директором товариства «Дністер»
- ▶ **1923–1937 рр.**, з перервами, від часу заснування Союзу українських адвокатів до смерті.

У ній працювали практикантами Є. Петрушевич, С. Баран, В. Загайкевич та ін.

Адвокатська практика Степана Федака

Канцелярія спеціалізувалася на вирішенні широкого кола правових проблем:

- захист підсудних на судових процесах;
- юридичне представництво інтересів національних організацій;
- підготовка і затвердження офіційних документів;
- участь в аукціонах із розподілу майна, спадщини тощо.

У 1920–1930-х рр. до вказаних напрямків додалася **організація правової і фінансової допомоги українським політичним в'язням у Польщі**, що в останні роки життя посіла провідне місце.

Інші напрямки правозахисної активності Степана Федака

- ▶ в 90-х рр. XIX ст. – 1914 р. і в 1920–30-х рр. – працював у комісіях **львівської Палати адвокатів** – органу адвокатського самоврядування;
- ▶ у 1919 – 1925 рр. періодично брав участь у нарадах **«Колегії оборонців»**, що надавала правовий захист українським політичним в'язням;
- ▶ у 1923 – 1926 рр. очолював **Союз українських адвокатів**.

Досвід правника допомагав в інших сферах громадської діяльності, зокрема роботі фінансово-економічних установ, політичному і культурно-освітньому житті.

Праця в українському страховому товаристві «Дністер»

- ▶ **з початку 1890 р. до вересня 1892 р.** – організаційний, під час якого діяч долучився до розробки статутних документів, входив до комітету засновників, займався залученням коштів до основного фонду «Дністра»;
- ▶ **з осені 1892 р. до кінця 1909 р.** – робота у складі дирекції в якості юридичного представника («синдика»), до компетенції якого входила підготовка фінансової звітності, узаконення статутних змін, взаємини з представниками влади і т. п.
- ▶ **з початку 1910 р. до літа 1927 р.**, з перервами – керівництво дирекцією товариства.

Степан Федак у суспільно-політичному житті

У кінці XIX - на початку XX ст.

Сучасники відзначали аполітичність діяча, схильність до порозуміння;

Дистанціюючись від політики, діяч все ж брав участь боротьбі за політичне представництво в органах влади:

- у виборах до Ради міста Львова в 1892 р. і 1911 р.;
- кандидатом на виборах до Галицького сейму восени 1901 р.;

У партійному житті належав до **Української Національно-Демократичної Партії**, але активної участі в її діяльності не брав.

Долучився до вирішення окремих політичних проблем:

- боротьби за виборчу реформу до Галицького сейму;
- виступав проти зловживань місцевої польської адміністрації;
- захищав права української студентської молоді.

Військові заручники-
львів'яни. Фото 1915 р.
стоїть у першому ряді,
сьомий зліва –
Степан Федак

У Першій світовій війні та початковому етапі ЗУНР

Представляв українські фінансово-економічні організації перед владою.

Провідне місце в діяльності – **доброчинна робота:**

- **з липня 1915 – до серпня 1916 рр.** – допомога галицьким переселенцям і арештованим на Наддніпрянській Україні;
- **з осені 1916 – до осені 1918 рр.** – опіка над українськими сиротами.

Після повернення до Галичини брав участь у роботі з відновлення мережі господарських і політичних організацій.

На початку 1918 р. отримав депутатський мандат до Тимчасової ради Львова.

До Українців м. Львова!

Побідоносна російська армія входить в мури міста Львова.

В сій переломовій хвилі взиваємо всіх Українців міста Львова, щоби з уваги на доконаний факт відповідно поводити ся:

Просимо і взиваємо всіх задержати повний супокій і достоїнство.

Супроти побідоносного російського війська треба поводити ся чемно і прилично.

Перестерігаємо всіх рішучо, щоби, борони Боже, ніхто не поважив ся виступати ворожо проти російських жовнірів, або допускати ся яких небудь збитків, насильств або підлоджуваня, бо за нерозважний виннок одиниці мусів би виповісти наш загал, а в першій мірі чотирох наших закладників (загально звісних і поважаних членів нашої української громади)

Непослушних здержуйте, а в разі доконечності віддавайте в руки власти.

Від Вашого поведека залежить доля нашої людности і нашої справи!

Львів для в. вересня 1914.

За Українців міста Львова:

в. ректор Йосиф Боцян, Павло Войнаровський, Др. Юліян Гриник, о. Др. Мирон Гордицький, Василь Гросек, о. Юліян Дзерович, дир. Микола Заячківський, письменник Михайло Павлик, о. мітрат Лев Туревич, ст. радник Лев Шахович, проф. Володимир Шухевич, дир. Др. Степан Федик.

У політичних процесах 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст.

З грудня 1918 р. і до жовтня 1921 р. діяч очолював **Український горожанський комітет**:

- координував роботу його секцій;
- займався пошуком і розподілом фінансів;
- представляв у відносинах з польською адміністрацією і українською еміграційною владою.

Контактував з представниками польських політичних кіл закликаючи змінити ставлення до вимог українського населення.

До середини 1920-х рр. залишався у складі керівних структур **Української Народно-Трудової Партії**, у 1928 р. увійшов до складу партійного суду **Українського Національно-Демократичне Об'єднання**, але через сімейні обставини і погіршення стану здоров'я, поступово відходив від участі в політиці.

Учасники урочистостей з нагоди
сорокарічного ювілею громадської
діяльності Степана Федака.
Фото. 25 жовтня 1925 р.

Внесок в українське культурно-освітнє життя

Як шанувальник музичного мистецтва, Степан Федак був одним із засновників та активним учасником товариства «Львівський Боян», зарекомендував себе вмілим диригентом, виступав організатором музичних і танцювальних вечорів

Хор «Львівський Боян» в Перемишлі 1929 р.
(С. Федак сидить у центрі)

Внесок в українське культурно-освітнє життя

«...Мушу признатися, що його виступ зробив на мені не тільки симпатичне вражіння, але й зачепив за якусь таємну струну, звук якої дав мені змогу пізнати, з якою щирою любов'ю до рідної пісні відносилися наші попередники, з яким ідеалістичним поривом служили вони, як могли й уміли, нашій музичній справі, вкладаючи в свою працю свій [...] природний, наскрізь музикальний хист, що й по стільки роках виявив шановний диригент у цілій повноті».

Композитор В. Барвінський про диригентський виступ С. Федака наприкінці 1920-х рр.

Правління «Львівського Бояна» після ювілейного концерту 13 березня 1932 р. з нагоди 40-ліття заснування хору.
Нижній ряд перший зліва – Степан Федак

Як адвокат, Степан Федак у 1896–1913 рр. брав участь у роботі окремих комісій у рамках діяльності Наукового товариства ім. Шевченка, заходах спорудження «Академічного дому» – осередку для студентів-українців, упродовж 1917–1922 рр. очолював львівський Ставропігійський інститут, займався вирішенням юридичних і фінансових проблем українських культурно-освітніх організацій

Управа і члени НТШ у Львові.
1932 р.

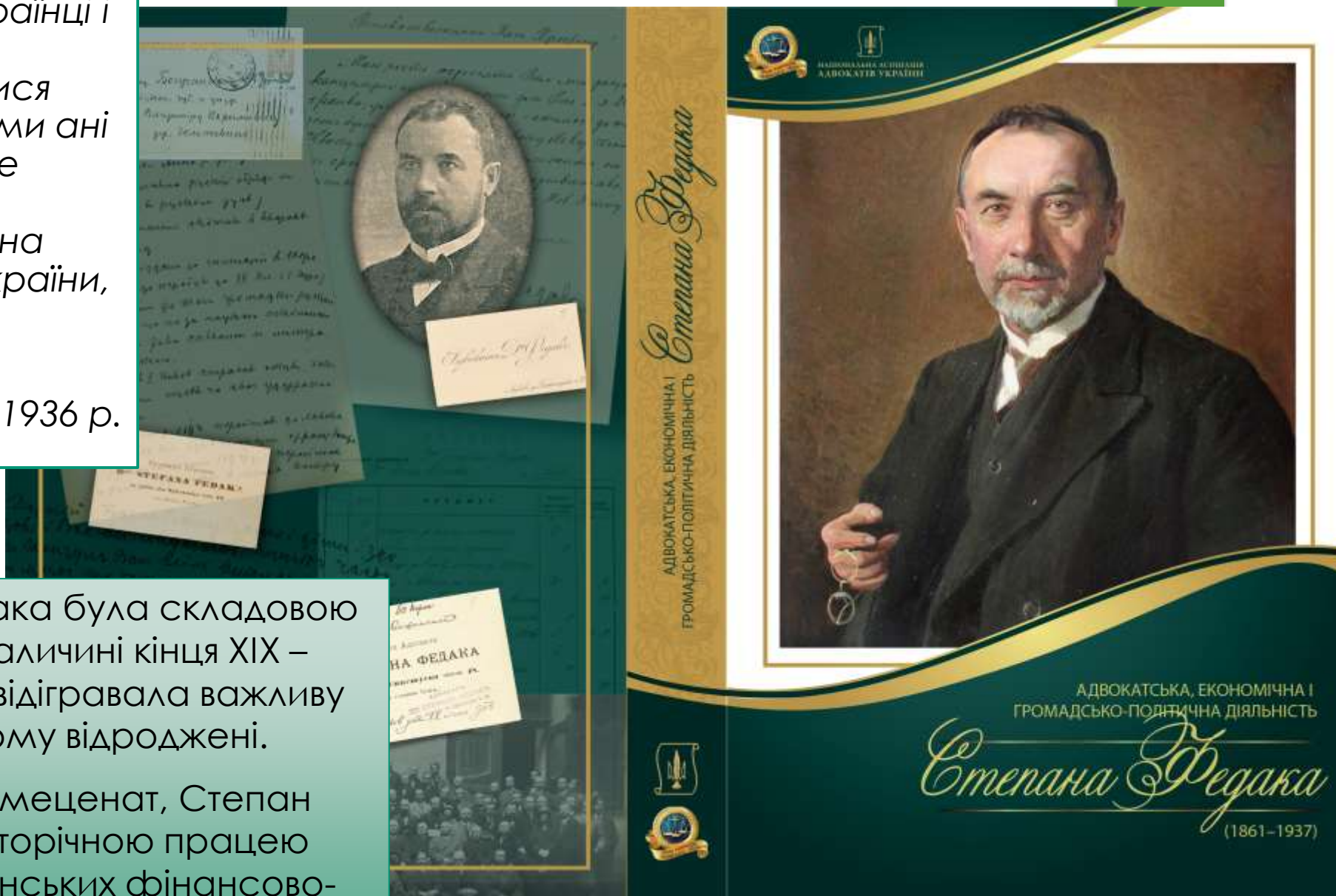
У 1-му ряду знизу другий зліва сидить Степан Федак

«Пам'ятайте, що Ви є Українці і маєте для України жити і працювати, а не зражатися при тім ніколи труднощами ані личними колючками. Я, не зважаючи на прикrostі, працював після сил моїх на кожному полі для добра України, і Ви робіть так само»

Степан Федак, 1936 р.

Діяльність Степана Федака була складовою українського руху в Галичині кінця XIX – першої третини XX ст., відігравала важливу роль у національному відродженні.

Адвокат, фінансист і меценат, Степан Федак власною багаторічною працею сприяв розбудові українських фінансово-економічних і культурно-освітніх організацій.

Дякую за увагу!

АДВОКАТСЬКА, ЕКОНОМІЧНА І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Степана Федака

АДВОКАТСЬКА, ЕКОНОМІЧНА І
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Степана Федака
(1861–1937)

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

НА ФЕДАКА

Степан Федак (1861–1937) was a prominent Ukrainian lawyer, economist, and public figure. The poster commemorates his contributions to the legal and public spheres of Ukraine. It features a central portrait of Fedak, surrounded by historical documents and letters, including one dated 1909. The design is framed in gold and green, reflecting the colors of the Ukrainian national flag.